

Posudok školiteľky diplomej práce

Bc. Eva Brabcová : *Ocelové matky versus chůvy: mediální prezentace instituce nájemní domácí práce v České republice*

Cieľom posudzovanej diplomovej práce bola kvalitatívna analýza mediálneho diskurzu o nájomnej práci v domácnosti v Českej republike. Vo svojej práci sa Eva Brabcová snažila poukázať na spôsoby mediálnej produkcie obrazu pracovníčiek v domácnosti a jeho komodifikáciu. Ako tvrdí sama autorka (na str.5): „ Prostřednictvím konceptů feministického výzkumu také doložím, že mediální diskurz vychází z esencialistických a diskriminačních praktík, které mají zásadní vliv na formování obrazu instituce nájemní domácí práce a na aktéry, kteří jsou s touto institucí spojeni.“

V teoretickej časti práce sa Eva Brabcová pokúsila reflektovať súčasné teórie, ktoré problematizujú charakter práce v domácnosti, komodifikáciu, etiku starostlivosti, nerovnosti a hierarchie, ktoré spôsobuje nájomná práca v domácnosti. V tejto časti čiastočne zúročila znalosti z kurzov, ktoré si počas štúdia na našej katedre vyberala-najmä kurz Dr. Uhde. Miestami si však Eva akoby siahla na svoje akademické limity. Text v niektorých častiach pôsobí nepresvedčivo a čitateľ môže byť zmätený, či autorka textu skutočne dokonale rozumie teóriám, ktoré sa pokúša interpretovať. Zároveň musím podotknúť, že toto bol jediný problém, ktorý sme sa snažili riešiť počas našej spolupráce-a úplne sa nám to nepodarilo vyriešiť.

V empirickej časti práce autorka výborne aplikuje v úvode predstavené teoretické koncepty na analyzovaný materiál a skutočne s nadhľadom interpretuje mediálny materiál. Ukazuje, že metodológii kvalitatívnej analýzy nielen rozumie, ale vie ju i efektívne použiť. Za najoriginálnejšie považujem časti *Cokoliv si budete přát, Ocelové matky jako praktika minulosti* a zejména *Volba schopných*. Eva Brabcová na základe analyzovaného materiálu výstižne argumentuje: „ Celou institucí nájemní domácí práce, kterou představuje mediální diskurz, prostupují mocenské vztahy. V prvních kapitolách jsem nastínila proces stratifikace společnosti, kdy mediální diskurz dělí společnost na tzv. schopné a ty druhé tudíž na méně schopné, kteří si pracovníci v domácnosti nemohou dovolit. Takto nastíněná stratifikace společnosti s sebou nese i znaky nadřazenosti a podřazenosti. Nejen, že se nadřazený vztah

objevuje mezi jednotlivými zaměstnavatelkami/i, podle toho zda patří do zmiňované kategorie tzv. schopných, ale i v rámci samotného pracovního vztahu mezi zaměstnavatelkou a pracovnící v domácnosti. Nadřazenou pozici zaměstnavatelky interpretuji ve své práci prostřednictvím mediálního diskurzu, který pracuje s pracovnící v domácnosti pouze jako s prostředkem k uspokojování potřeb ostatních. Mediální diskurz explicitně poukazuje na podřadnou pozici pracovníce v domácnosti a tím se podílí na procesu dehumanizace a komodifikaci pracovníce v domácnosti (str.71).“

Použitý žánr akademického písania považujem za dostatočný pre úroveň záverečnej magisterskej práce, autorka sa snaží o štylisticky kompaktný akademický text. To sa jej darí ale len v druhej časti, v ktorej jasne a čtivo prevádza čitateľa po svojom výskume a analyzovanom materiále. V teoretickej časti používa krkolomné vetné konštrukcie a textu čitateľ porozumie len s veľkou trpezlivosťou. Na druhej strane autorka neopomína s čitateľmi zdieľať a reflektovať (tak ako je vo feministickom výskume bežné) etické problémy výskumu, svoju pozicionalitu a predpoklady, ktoré mohli ovplyvniť jej analýzu.

Počas prípravy diplomovej práce a v celej fáze výskumu Eva Brabcová systematicky konzultovala svoje dáta a finálny text. Citlivo naslúchala mnohým kritickým pripomienkam, ktoré sa snažila zapracovať do svojej diplomovje práce.

Napriek výhradám považujem prácu (hlavne samotnú mediálnu analýzu) za veľmi prínosnú pre oblasť výskumu nájomnej práce v domácnosti v Českej republike a dúfam, že výsledky mediálnej analýzy budú prístupné pre širšiu verejnosť (v súvislosti s presadzovaním ILO Deklarácie o právach pracovníkov/iek v domácnostiach).

Posudzovanú prácu hodnotím známkou veľmi dobre.

V Prahe 11.6.2014

Petra Ezzeddine PhD.

Katedra obecné antropologie a Katedra genderových studií

FHS UK Praha

